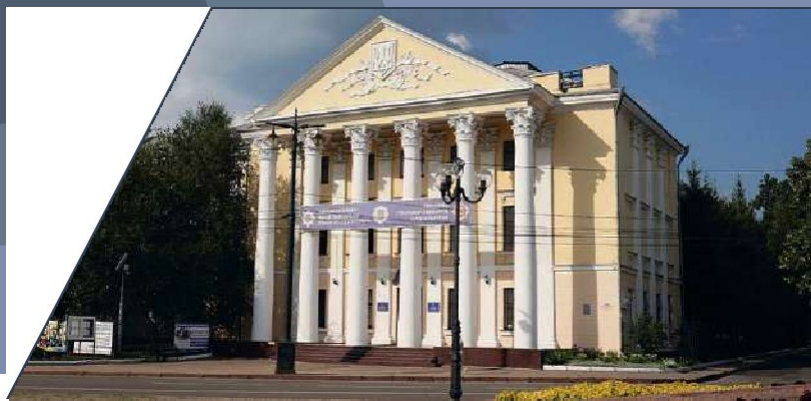

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ В УМОВАХ ВІЙНИ»

17 КВІТНЯ 2025 РОКУ

CUESC

УДК 351.862:342.78(477)(082)

Редакційна колегія:

БУГА Ганна – *голова редколегії* – начальник відділу організації наукової роботи Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент;

Члени редакційної колегії:

СТЕЦЮК Роксолана – завідувач редакційно-видавничого відділення відділу організації наукової роботи Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент;

ШУРУН Ірина – науковий співробітник відділу організації наукової роботи Донецького державного університету внутрішніх справ

A43

Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 17 квітня 2025 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2025. 739 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол № 11 від 28.05.2025 року).

Збірник містить доповіді представлені на II Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони» (м. Кропивницький, 17 квітня 2025 року). Видання розраховане на науковців закладів вищої освіти, представників Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Державної прикордонної служби України, Державної міграційної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України, Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Служби судової охорони, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарату Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальних органів України, центрального органу виконавчої влади і громадських організацій, а також усіх, хто цікавиться актуальними питаннями підготовки фахівців для сектору безпеки та оборони.

Усі доповіді представлено в авторській редакції.

УДК 351.862:342.78(477)(082)

© Автори, 2025

© ДонДУВС, 2025

ВИЩУ ЮРИДИЧНУ ОСВІТУ ТА ПЕРВИННИЙ ДОСТУП ДО ПРАВНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ	300
КОЛЛЕР Юрій АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	304
КОЛОКОЛОВ Віталій ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ У КУРСАНТІВ ПЕРШИХ КУРСІВ ВНЗ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ	307
КОЛОМОЄЦЬ Тетяна ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ЮРИДИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	311
КОНОНЕНКО Тетяна ДОБРОЧЕСНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	315
КОПИСТИНСЬКИЙ Юрій, СКИБА Тетяна ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	317
КОПИТКО Марта ІННОВАЦІЙНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	320
КОПОТУН Ігор СТРАТЕГІЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	323
КОРНІЄНКО Руслан МІСЦЕ НАУКОВИХ ЛАБОРАТОРІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДСНС	326
КОСТИШИН Емілія, ШЕВЦІВ Юлія ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ	328
КРАВЧЕНКО Сергій, АБРАМОВ Сергій ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ МІКРОБІОМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	332
КРАВЧУК Дмитро, СЕМЕНИШИНА-ФІГОЛЬ Богдана МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ МВС З МІЖНАРОДНИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ У	

психології та апробація і впровадження в діяльність служби психологічного забезпечення ДСНС України сучасних психотехнологій. Так, наприкінці 2024 року в рамках виконання науково-дослідної роботи лабораторією підготовлений проєкт концепції психологічної реабілітації фахівців ДСНС відповідно до Указу Президента України № 532/2021 «Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни».

На кожному з лабораторій покладена функція залучення обдарованих здобувачів вищої освіти до участі в науково-дослідній роботі, роботі наукових гуртків, науково-комунікативних заходах і конкурсах наукових робіт, що і забезпечує підготовку фахівців для сектору безпеки і оборони на підґрунті передових наукових досягнень галузі.

Емілія КОСТИШИН,

*доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності,
кандидат історичних наук, доцент*

Юлія ШЕВЦІВ,

*викладач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року та постійна загроза національній безпеці посилили потребу у фаховій освітній підготовці фахівців соціального супроводу. По-перше, в Україні питання підтримки ветеранів війни набуває особливої важливості. По-друге, призов на військову службу військовозобов'язаних та резервістів суттєво збільшив потребу в соціальному захисті як військовослужбовців, так і членів їхніх сімей – у більшості своїй не підготовлених до нових життєвих викликів, у тривалому відриві від своїх рідних, які встали на захист України. По-третє, виклики війни продемонстрували необхідність підготовки фахівців, які здатні надавати:

юридичну допомогу (консультування з питань соціального захисту, пільг, правових аспектів проходження служби та звільнення); *психологічну підтримку* (робота з психологами щодо адаптації до військової служби або повернення до цивільного життя, подолання посттравматичних розладів); *матеріальну допомогу* (підтримка в отриманні соціальних виплат, компенсацій, допомоги по інвалідності, виплат сім'ям загиблих військовослужбовців тощо); *медичне забезпечення* (організація лікування, реабілітації, санаторно-курортного оздоровлення); *професійне та освітнє сприяння* (допомога у перекваліфікації, працевлаштуванні, отриманні освіти після звільнення зі служби).

За прогнозами Міністерства у справах ветеранів України планується підготувати та працевлаштувати до 11 300 фахівців із супроводу по всій Україні, на першому етапі – до 3000 тис осіб. Таким чином, підготовка фахівців соціального супроводу для сектору безпеки та оборони є не лише актуальною, а й необхідною для забезпечення соціальної стабільності, підтримки ветеранів війни та зміцнення обороноздатності країни.

Враховуючи виклики війни, Кабінет Міністрів схвалив Стратегію формування системи переходу від військової служби до цивільного життя на період до 2032 р. [4]. У напрямі реалізації Стратегії було затверджено Державний стандарт соціальної послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей, яким визначено зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей, показники її якості для надавачів цієї послуги усіх форм власності. Згідно з урядовими постановами №652 та №1074 [2; 3] було визначено порядок впровадження експериментального проєкту щодо помічників ветерана на база центрів ветеранського розвитку.

Мінветеранів було напрацьовано проєкти нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України щодо забезпечення інституту фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя. Як наслідок, до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» внесена професія «Фахівець із супроводу

ветеранів війни та демобілізованих осіб» (код КП 2446.2) та затверджено професійний стандарт «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» [5], який передбачає підготовку фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, мета діяльності яких – надання ветеранам війни, демобілізованим особам та членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України та іншим особам, супровід з підтримки переходу від військової служби до цивільного життя щодо можливостей, прав, гарантій, пільг, отримання публічних (електронних публічних), соціальних, освітніх, реабілітаційних, психологічних та інших послуг, зокрема з питань оформлення документів для отримання таких послуг, визначення пріоритетності потреб зазначених категорій осіб та допомога у пошуку найбільш оптимальних та ефективних інструментів їх реалізації.

У 2024 році Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 881 «Деякі питання забезпечення інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя» [1], яка визначає механізм забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

Згідно нормативних документів, посаду фахівця із супроводу ветеранів зможе займати особа, яка має рівень освіти за ступенем не нижче бакалавра в галузі знань Освіта/Педагогіка, Соціальні та поведінкові науки, Право, Охорона здоров'я, Соціальна робота, Публічне управління та адміністрування, відповідно до національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій».

На сайті Мінветеранів зазначається, що професійна підготовка фахівців із супроводу може відбуватися у ЗВО, Центрах ветеранського розвитку, утворених на базі закладів вищої освіти, відповідно до типової освітньої програми підготовки та типової освітньої програми підвищення кваліфікації за напрямом «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб», розробленої та затвердженої Міністерством у справах ветеранів України.

На сьогодні в Україні вже є досвід підготовки фахівців із супроводу для сектору безпеки і оборони у ЗВО. У 2023 р. в Збройних Силах України рішенням

Головнокомандувача ЗСУ започаткували підготовку офіцерів тактичного рівня за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота у військах (силах)» на базі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (ВІКНУ). У 2024 р. у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності започаткували Освітню програму для удосконалення підвищення кваліфікації осіб середнього та старшого начальницького складу служби цивільного захисту органів та підрозділів служби цивільного захисту за напрямом «Основи соціального захисту та соціального супроводу сімей загиблих, поранених, полонених і постраждалих працівників ДСНС під час збройної агресії російської федерації проти України», відповідно до «Методичних рекомендацій з організації соціального супроводу родин загиблих, поранених, полонених та постраждалих працівників ДСНС під час збройної агресії російської федерації проти України».

Таким чином, аналіз чинного законодавства свідчить про необхідність удосконалення нормативно-правових механізмів підготовки фахівців, врахування міжнародного досвіду та розвитку спеціалізованих освітніх програм. Зміцнення правових засад підготовки фахівців із супроводу сприятиме підвищенню ефективності соціального захисту в секторі безпеки і оборони, що, у свою чергу, позитивно вплине на боєздатність і морально-психологічний стан суспільства.

Список використаних джерел

1. Деякі питання забезпечення інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя: Постанова КМУ від 02.08.2024 р. № 881. URL: <https://surl.li/vgwyzu>
2. Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо запровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя: Постанова КМУ від 10.10.2023 р. № 1074. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-2023-%D0%BF#Text>
3. Про реалізацію експериментального проекту щодо запровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя: Постанова КМУ від 19.06.2023 р. №652. URL: <https://surl.li/vgwyzu>
4. Про схвалення Стратегії формування системи повернення з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: розпорядження КМУ від 31.12.2024 р. № 1350-р. URL: <https://surl.li/byrbec>

5. Професійний стандарт «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб: наказ Міністерства у справах ветеранів України від 31.12.2024 р. №508. URL: <https://surl.li/tcydge>

Сергій КРАВЧЕНКО,
*науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з підготовки військ
 Київського інституту Національної гвардії України,
 кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник*

Сергій АБРАМОВ,
*старший науковий співробітник
 науково-дослідної лабораторії з підготовки військ
 Київського інституту Національної гвардії України,
 кандидат технічних наук, доцент*

ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ МІКРОБІОМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Військові конфлікти призводили до масштабних екологічних змін протягом усієї історії людства. Після повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави екологічні та техногенні ризики перетворилися у екологічну та гуманітарну катастрофу. Ракетні, артилерійські та мінометні обстріли, активність військової техніки, відходи з боєприпасів призводять до накопичення металів у ґрунтах, виділення токсичних речовин у ґрунт і воду та, як наслідок, до руйнування агроценозів. Стійке забруднення металами становить серйозну загрозу для всіх форм життя в навколишньому середовищі через їхню токсичну дію. Ці метали є дуже реакційноздатними в низьких концентраціях і можуть накопичуватися в харчових ланцюгах, викликаючи серйозні проблеми для здоров'я населення [1]. У таких умовах біобезпека, зокрема, передбачає заходи з безпечної утилізації та знешкодження відходів, а також моніторинг наявності небезпечних речовин у навколишньому середовищі, а розроблення іноваційних методів та технологій, що дозволять подолати наслідки забруднення через військові дії, є актуальним завданням науки та промисловості.